

Ročník 1992

Sbírka zákonů

ČESKÉ A SLOVENSKÉ FEDERATIVNÍ REPUBLIKY

ČESKÉ REPUBLIKY / SLOVENSKÉ REPUBLIKY

Částka 47

Rozeslána dne 13. května 1992

Cena Kčs 4,50

O B S A H:

226. Zákon, kterým se mění a doplňuje zákon č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů
227. Nariadenie vlády Slovenskej republiky o poskytovaní osobitného príplatku za prácu v sťažených a zdraví škodlivých pracovných podmienkach

226

ZÁKON

ze dne 23. dubna 1992,

kterým se mění a doplňuje zákon č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů

Federální shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky se usneslo na tomto zákoně:

Čl. I

Zákon č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění zákona č. 59/1969 Sb., zákona č. 100/1970 Sb., zákona č. 65/1978 Sb., zákona č. 74/1990 Sb., zákona č. 228/1991 Sb. a zákona č. 77/1992 Sb., se mění a doplňuje takto:

1. Nadpis DÍLU I zákona zní:

„DÍL I

**Vojenská přísaha,
občanská a politická práva vojáků“.**

2. V DÍLU I zákona se za § 2 vkládají nové § 2a, 2b a 2c, které znějí:

„§ 2a

Petiční právo

Petiční právo vojáků v činné službě ve věcech souvisejících s výkonem služby (§ 11 odst. 1) se omezuje na žádosti, návrhy a stížnosti jednotlivých osob.

Sdružovací právo

§ 2b

(1) Zákazem činnosti politických stran a politických hnutí (dále jen „strany a hnutí“)¹⁾ v ozbrojených silách se pro účely tohoto zákona rozumí zejména zákaz pořádání politických shromáždění, provádění politické agitace ve vojenských objektech a při činnosti ozbrojených sil mimo vojenské objekty. Právo vyjádřit v rozhovoru politické přesvědčení zůstává nedotčeno.

(2) Vojáci z povolání nesmějí být členy stran a hnutí.

(3) Při politické činnosti nesmějí vojáci v činné službě a v záloze nosit vojenský stejnokroj.

(4) V zaměstnání (§ 11 odst. 3) nesmějí vojáci v činné službě provádět politickou agitaci; nadřízení nesmějí ovlivňovat vojáky v činné službě svými politickými názory a bránit jim ve vyjadřování politického přesvědčení.

§ 2c

(1) Sdružování vojáků v činné službě ve sdruže-

¹⁾ Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích.

ních, která nemají politický charakter (dále jen „sdružení“), se řídí zvláštními zákony,²⁾ pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Činnost ve sdruženích mohou vojáci v činné službě vykonávat pouze mimo zaměstnání.

(3) Při činnosti ve sdruženích mimo vojenské objekty nesmějí vojáci v činné službě a v záloze nosit vojenský stejnokroj, pokud nestanoví federální ministerstvo obrany nebo federální ministerstvo vnitra jinak.

(4) Federální ministerstvo obrany a federální ministerstvo vnitra jsou oprávněny pozastavit

- a) členství vojáka v činné službě ve sdružení, pokud jeho činnost ve sdružení narušuje službu nebo je v rozporu s obecně závaznými právními předpisy,
- b) činnost sdružení vojáků v činné službě, pokud narušuje službu nebo je v rozporu s obecně závaznými právními předpisy.“

4. § 10 zní:

„§ 10

(1) Vojáci jsou vybíráni a ustanovováni do funkcí v souladu s potřebami ozbrojených sil podle odborných kvalit, velitelských a organizačních schopností se zřetelem k osobním vlastnostem, občanské bezúhonnosti a odpovídajícímu vzdělání a praxi. Ministr obrany České a Slovenské Federativní Republiky a ministr vnitra České a Slovenské Federativní Republiky stanoví, do kterých funkcí se ustanovení spojuje s podmínkou výběrového řízení. Výběrové řízení vyhlašuje ministr obrany České a Slovenské Federativní Republiky nebo ministr vnitra České a Slovenské Federativní Republiky a zároveň určí komisi, která vybere vojáky z povolání pro výkon stanovené funkce. Podrobnosti stanoví federální ministerstvo obrany a federální ministerstvo vnitra obecně závazným právním předpisem.

(2) Vojáky ustanovují do funkcí a odvolávají je z nich prezident České a Slovenské Federativní Republiky, ministr obrany České a Slovenské Federativní Republiky a ministr vnitra České a Slovenské Federativní Republiky nebo orgány jimi k tomu zmocněné. Vojáky lze ustanovit jen do volných funkcí.

(3) Prezident České a Slovenské Federativní Republiky ustanovuje:

- a) na návrh ministra obrany České a Slovenské Federativní Republiky náčelníka Generálního štábu Československé armády, velitele vojenských velitelství Západ, Střed a Východ, velitele letectva a protivzdušné obrany České a Slovenské Federativní Republiky a náčelníka Civilní obrany České a Slovenské Federativní Republiky;

b) na návrh ministra obrany České a Slovenské Federativní Republiky a ministra dopravy České a Slovenské Federativní Republiky velitele železničního vojska;

c) na návrh ministra vnitra České a Slovenské Federativní Republiky velitele vojsk ministerstva vnitra.

(4) Ministr obrany České a Slovenské Federativní Republiky může pověřit vojáky z povolání dočasným výkonem funkcí v ustanovovací pravomoci prezidenta České a Slovenské Federativní Republiky, jsou-li takové funkce volné a jejich obsazení nestrpí odklad.

(5) Ustanovení odstavců 2 až 4 se nevztahuje na funkce, do kterých jsou vojáci ustanovováni podle zvláštních předpisů.³⁾

(6) Vojáci z povolání mohou být ustanoveni z vyšších funkcí do nižších:

- a) při snížení počtů ozbrojených sil nebo v důsledku organizačních změn,
- b) ze zdravotních důvodů podle doporučení vojenské lékařské komise,
- c) na základě výsledku hodnocení,
- d) na vlastní žádost,
- e) jestliže nesplňují podmínku plánovaného vzdělání pro výkon funkce a jeho získání odmítají nebo započaté studium bez závažných důvodů nedokončili.

Při ustanovení vojáka z povolání do nižší funkce z důvodů uvedených v písmenech a) a b) se mu zachová po dobu jednoho roku plat z předchozí vykonávané funkce, pokud je to pro něj výhodnější.“

5. Za § 10 se vkládají nové § 10a, 10b, 10c, 10d a 10e, které včetně nadpisů znějí:

„§ 10a

Odvolání z funkce

Vojáci se odvolávají z funkce, do které byli ustanoveni, vždy před ustanovením do jiné funkce, při vyslání k internímu studiu a před propuštěním z vojenské činné služby. Z funkce nelze odvolat při zproštění výkonu funkce nebo přerušení výkonu funkce.

§ 10b

Zproštění výkonu funkce

(1) Při důvodném podezření ze závažného porušení služebních povinností nebo ze spáchání trestného činu, pokud by další ponechání ve funkci ohrožovalo důležitý zájem služby (§ 11 odst. 1), může být voják dočasně zproštěn výkonu funkce velitelem, který ho do funkce ustanovil, nebo jiným svým přímým nadřízeným nejméně o dva stupně vyšším. Velitel, který vojáka do funkce ustanovil, do sedmi dnů buď rozhodnutí potvrdí s uvedením doby trvání zproštění nebo je zruší.

²⁾ Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů.

Zákon č. 308/1991 Sb., o svobodě náboženské víry a postavení církví a náboženských společností.

Zákon č. 161/1992 Sb., o registraci církví a náboženských společností.

³⁾ Např. zákon č. 172/1990 Sb., o vysokých školách, zákon č. 335/1991 Sb., o soudech a soudcích.

(2) Dočasně zprostit výkonu funkce lze nejdéle na dobu nepřesahující tři měsíce, a jsou-li důvody zproštění výkonu funkce předmětem trestního stíhání vojáka, do doby pravomocného rozhodnutí ve věci samé.

Přerušení výkonu funkce

§ 10c

(1) Vojákům z povolání se přeruší výkon funkce na dobu nepřesahující tři měsíce, a déle jen se souhlasem ministra obrany České a Slovenské Federativní Republiky nebo ministra vnitra České a Slovenské Federativní Republiky, při vojenskoodborné nezpůsobilosti na základě hodnocení, při skončení funkčního období ve volených funkcích⁴⁾ a při vyloučení ze studia nebo zanechání studia, nebylo-li současně rozhodnuto o jejich ustanovení do jiné funkce anebo o propuštění ze služebního poměru.

(2) Vojákyňm z povolání se do nástupu mateřské dovolené přeruší výkon funkce, nemohou-li ji z důvodu těhotenství vykonávat.

(3) Vojákům z povolání lze přerušit výkon funkce:

- a) při studiu v kursech přesahujících dobu pěti měsíců;
- b) při plnění úkolů v zahraničí nesouvisejících s výkonem funkce, do které jsou ustanoveni, přesahuje-li dobu tří měsíců;
- c) při neschopnosti ke službě pro nemoc nebo úraz delší než tři měsíce nejdéle do uplynutí podpůrní doby;
- d) po dobu mateřské (další mateřské) dovolené;
- e) po dobu dovolené bez nároku na peněžní náležitosti delší než 30 dnů.

(4) Vojákům z povolání přerušuje výkon funkce ministr obrany České a Slovenské Federativní Republiky nebo ministr vnitra České a Slovenské Federativní Republiky anebo orgány jimi k tomu zmocněné.

(5) Po dobu přerušení výkonu funkce podle odstavců 1 a 2 plní vojáci z povolání úkoly podle rozhodnutí velitele, který o přerušení rozhodl.

§ 10d

(1) Při přerušení výkonu funkce lze jejím výkonem pověřit jiného vojáka z povolání nebo do ní ustanovit jiného vojáka z povolání. Oprávnění k tomu má velitel, který o přerušení rozhodl.

(2) Nemůže-li voják vykonávat funkci, do které byl ustanoven, po dobu přesahující jeden měsíc a nejde-li o přerušení výkonu funkce podle § 10c, lze výkonem této funkce pověřit jiného vojáka. Ustanovení věty druhé odstavce 1 platí obdobně.

§ 10e

Hodnocení

(1) Hodnocení je jedním z podkladů pro rozhodování

ve věcech průběhu služby vojáka. Hodnocení zpracovává nejbližší nadřízený velitel nejméně jednou za dva roky a při skončení vojenské činné služby. Hodnotí se vojenskoodborná způsobilost a služební výsledky. S výsledkem hodnocení musí být voják seznámen.

(2) Proti hodnocení má voják právo se odvolat do sedmi dnů od seznámení se s hodnocením. O odvolání rozhoduje nadřízený velitel, který hodnocení zpracoval.

(3) Při skončení vojenské činné služby má voják právo na vydání písemného vyhotovení hodnocení, ve kterém musí být zhodnocen celý průběh služby.“

6. § 11 včetně nadpisu zní:

„§ 11

Služba a zaměstnání

(1) Služba zahrnuje výkon zaměstnání a všechny ostatní úkony, které je voják povinen plnit k zabezpečení připravenosti ozbrojených sil; trvá po celou dobu vojenské činné služby. Služba vojáků vychází z požadavku připravenosti ozbrojených sil, kterou se rozumí jejich schopnost bezprostředně plnit stanovené úkoly.

(2) Pohotovostí se rozumí přítomnost vojáků ve vojenských objektech nebo na místech určených k plnění stanovených úkolů. Dosažitelností se rozumí povinnost vojáků hlásit svému veliteli místo pobytu v době mimo zaměstnání a jejich připravenost na stanovený signál a ve stanovené době se dostavit na určené místo. Pohotovost a dosažitelnost nařizuje velitel.

(3) Zaměstnání je činnost vojáka přesně vymezená místem a dobou; jeho obsahem je plnění povinností vyplývajících z funkce, do které je voják ustanoven nebo pro kterou je připravován.

(4) Doba zaměstnání vojáka z povolání je nejvýše 43 hodiny v týdnu. Do doby zaměstnání se zahrnuje také výkon nepřetržité směny. Na základě rozhodnutí velitele je voják z povolání povinen konat zaměstnání i nad tuto dobu. Za dobu zaměstnání přesahující 43 hodiny v týdnu lze udělit náhradní volno; za dobu zaměstnání přesahující 48 hodin v týdnu a za dobu zaměstnání ve dnech pracovního klidu, náleží náhradní volno. Ustanovení předchozí věty se nevztahuje na nepřetržitý vojenský výcvik; za každé ukončené tři dny takového zaměstnání náleží jeden den náhradního volna. Náhradní volno stanoví velitel tak, aby bylo poskytnuto v jiný pracovní den do jednoho měsíce od vzniku nároku.

(5) Rozvržení doby zaměstnání v týdnu určuje velitel tak, aby dny nepřetržitého odpočinku v týdnu připadly podle možnosti na sobotu a neděli; pokud to povaha zaměstnání vyžaduje, může být rozvržena nerovnoměrně.

(6) Délka nepřetržité směny nesmí přesáhnout 24 hodin. Voják má nejdéle po každých šesti hodinách nepřetržitého výkonu směny nárok na přestávku na jídlo a oddech v trvání nejméně 30 minut. Jde-li o směnu, jejíž výkon nemůže být přerušen, musí být voják

⁴⁾ Zákon č. 172/1990 Sb.

kům zajištěna přiměřená doba pro jídlo a oddech. Přestávky na jídlo a oddech se započítávají do doby směny. Mezi dvěma směnami se stanoví doba nepřetržitého odpočinku tak, aby mezi koncem nepřetržité směny a počátkem následujícího zaměstnání bylo nejméně 12 hodin a ve zvláštních nebo režimových provozech alespoň šest hodin.“

7. § 12 včetně nadpisu zní:

„Dovolená

§ 12

(1) Vojáci v základní službě mají nárok na řádnou dovolenou v délce 21 dnů za každých devět měsíců služby. Řádnou dovolenou lze čerpat po splnění nejméně tří měsíců služby, přičemž za každé tři měsíce lze čerpat její poměrnou část. Nástup řádné dovolené určuje velitel tak, aby byla vyčerpána do konce služby. Řádná dovolená se přerušuje, je-li voják v době dovolené uznán neschopným služby pro nemoc nebo úraz; jestliže tato neschopnost trvá do konce služby a voják z tohoto důvodu řádnou dovolenou nevyčerpal, nárok na ni zaniká.

(2) Vojákům v základní (náhradní) službě a na vojenském cvičení se uděluje zvláštní dovolená v délce dvou dnů při úmrtí rodičů, manžela, druhá, dětí, sourozenců, pěstounů, osvojitelů a na vlastní svatbu a v jiných závažných případech; zvláštní dovolenou lze udělit v délce až sedmi dnů při živelní pohromě, která postihla osoby vojáku blízké.⁵⁾ Vojákům v základní službě přijatým ke studiu na vojenské škole a vojákům v základní službě před přijetím do služebního poměru vojáka z povolání se uděluje zvláštní dovolená v délce 14 dnů.

(3) Vojákům v základní (náhradní) službě lze udělit dovolenou bez nároku na peněžní náležitosti v délce do 30 dnů za celou dobu služby ze zvlášť závažných rodinných a osobních důvodů.

(4) Řádná a zvláštní dovolená se započítává do doby služby. Dovolená bez nároku na peněžní náležitosti se do doby služby nezapočítává. Do doby dovolené se započítávají dny pracovního klidu.⁶⁾“

8. Za § 12 se vkládají nové § 12a, 12b, 12c a 12d, které znějí:

„§ 12a

(1) Vojáci z povolání mají nárok na řádnou dovolenou v délce 37 dnů v kalendářním roce. Do doby dovolené se započítává pět sobot a pět nedělí: Svátky⁷⁾ se do délky dovolené nezapočítávají. Vojákům z povolání, kteří nebyli ve služebním poměru vojáka z povolání po celou dobu kalendářního roku, náleží poměrná část řádné dovolené, která se určí tak, že za každý kalendářní měsíc trvání služebního poměru v kalendář-

ním roce náleží jedna dvanáctina řádné dovolené. Vznikne-li služební poměr nejpozději nebo zanikne-li nejdříve 15. den v měsíci, náleží vojákovi z povolání poměrná část řádné dovolené i za tento kalendářní měsíc.

(2) Nástup řádné dovolené určuje velitel podle stanovených úkolů a s přihlédnutím k požadavku vojáka z povolání tak, aby ji voják z povolání mohl vyčerpat zpravidla do konce kalendářního roku. Velitel je povinen udělit vojákovi z povolání v příslušném kalendářním roce nejméně dva týdny z jeho nároku na řádnou dovolenou. Plánovaný nástup řádné dovolené oznámí velitel vojákovi z povolání nejpozději do 15. ledna kalendářního roku. Řádnou dovolenou nevyčerpanou v kalendářním roce je velitel povinen poskytnout nejpozději do konce následujícího kalendářního roku.

(3) Vyžaduje-li to důležitý zájem služby, může velitel změnit vojákovi z povolání původně určený nástup řádné dovolené nebo ho z ní odvolat; voják z povolání má nárok na náhradu nákladů, které mu tím bez jeho zavinění vznikly. Udělení řádné dovolené v jiném než původně určeném termínu oznámí velitel vojákovi z povolání nejpozději 14 dnů před jejím nástupem; se souhlasem vojáka z povolání lze tuto lhůtu zkrátit.

(4) Řádná dovolená se přerušuje, jestliže voják z povolání je v době čerpání řádné dovolené uznán neschopným služby pro nemoc nebo úraz, je-li mu udělena krátká dovolená k ošetřování člena rodiny a u vojákyně z povolání dnem nástupu mateřské dovolené.

(5) Nebyla-li řádná dovolená nebo její část vyčerpána ani do konce následujícího kalendářního roku, náleží vojákovi z povolání náhrada v poměrné výši platu odpovídající počtu dní nevyčerpané řádné dovolené. Obdobně se postupuje při propuštění vojáka z povolání ze služebního poměru, který nevyčerpal řádnou dovolenou nebo její část. Zemře-li voják z povolání, vyplátí se náhrada za nevyčerpanou dovolenou nebo její část pozůstalému manželovi, a není-li, rovným dílem osobám, které byly na vojáka odkázány výživou.

(6) Zanikne-li služební poměr vojáka z povolání z důvodů uvedených v § 26 odst. 1 písm. d), f) a g), odst. 2 písm. e) nebo odnětím vojenské hodnosti po vyčerpání řádné dovolené nebo její části, na níž mu nevznikl nárok, je povinen vrátit plat vyplacený za tuto dobu.

(7) Řádná dovolená se krátí při neschopnosti ke službě pro nemoc nebo úraz, při udělení dovolené bez nároku na peněžní náležitosti a při udělení další mateřské dovolené za prvních 120 dnů a za každých dalších 30 dnů o jednu dvanáctinu. Řádná dovolená se nekrátí při neschopnosti ke službě pro pracovní úraz nebo nemoc z povolání.

(8) Řádnou dovolenou lze krátit za každý den neomluvené nepřítomnosti vojáka z povolání v zaměstná-

⁵⁾ § 116 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁾ § 91 odst. 1 zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁾ Např. zákon č. 93/1951 Sb., o státních svátcích, o dnech pracovního klidu a o památných a významných dnech, ve znění pozdějších předpisů.

ní o jeden až tři dny, nejvíce o 22 dnů v kalendářním roce. Při nepřítomnosti vojáka z povolání v zaměstnání z důvodu výkonu trestu odnětí svobody se řádná dovolená krátí za každých 30 dnů nepřítomnosti o jednu dvanáctinu.

§ 12b

(1) Vojáci z povolání mají nárok na krátkou dovolenou v délce:

- a) jeden den při narození dítěte manželce (družce) vojáka k jejímu převozu do zdravotnického zařízení a zpět, při doprovodu rodinného příslušníka do zdravotnického zařízení a při návratu z něj při náhlém onemocnění nebo úrazu a k předem stanovenému vyšetření, ošetření nebo léčení;
- b) jeden den k účasti na svatebním obřadu dítěte nebo rodiče vojáka;
- c) dva dny na vlastní svatbu, z toho jeden den k účasti na svatebním obřadu;
- d) jeden den při stěhování vojáka v místě, kde koná službu, dva dny při stěhování do místa vzdáleného do 500 km a tři dny do místa vzdáleného nad 500 km od místa, kde koná službu, jestliže jde o stěhování v zájmu ozbrojených sil;
- e) dva dny měsíčně po dobu tří měsíců před propuštěním ze služebního poměru k vyhledání občanského zaměstnání;
- f) jeden den k účasti na pohřbu rodiče, sourozence, prarodiče a vnuka vojáka, rodiče, sourozence a prarodiče jeho manželky, manžela sourozence vojáka nebo jiné osoby, která žila s vojákem v době úmrtí ve společné domácnosti, a další jeden den, jestliže voják obstarává pohřeb těchto osob;
- g) tři dny při úmrtí manželky, družky nebo dítěte vojáka, z toho jeden den k účasti na pohřbu těchto osob;
- h) nejvýše sedm po sobě jdoucích kalendářních dnů při ošetřování člena rodiny, který je výlučně odkázán na pomoc vojáka, pokud potřeba ošetřování trvá;
- i) nejvýše 13 po sobě jdoucích kalendářních dnů při ošetřování dítěte ve věku do 10 let, které je výlučně odkázáno na pomoc vojáka, není-li v domácnosti, v níž dítě žije, někdo jiný, kdo by mohl o dítě pečovat, pokud potřeba ošetřování trvá.

(2) Krátká dovolená v celkové délce do 10 dnů v kalendářním roce může být udělena k návštěvě rodiny nebo dětí ženatým vojákům z povolání (rozvedeným nebo ovdovělým s dětmi), kteří nemají v místě zaměstnání byt a nemohou denně dojíždět k rodině nebo dětem, které jsou na ně odkázány výživou, anebo svobodným (rozvedeným, ovdovělým) k návštěvě rodičů, pokud k nim nemohou denně dojíždět, anebo z jiných vážných důvodů, zejména k vyřízení důležitých osobních, rodinných nebo majetkových záležitostí, které vyžadují osobní účast vojáka z povolání a které není možné vyřídit v mimopracovní době.

(3) Krátká dovolená v nezbytně nutném rozsahu se vojákům z povolání udělí z důvodu výkonu veřejné funkce a občanské povinnosti, jakož i z důvodu plnění jiných úkonů v obecném zájmu, za podmínek stanovených předpisy o poskytování placeného volna s náhradou mzdy.⁸⁾

§ 12c

(1) Vojáci z povolání mají nárok na zvláštní dovolenou v délce sedmi kalendářních dnů, vykonávající-li po celý kalendářní rok zdraví škodlivou nebo zvláště obtížnou službu. Jestliže vykonávali tuto službu jen po část kalendářního roku, nejméně v délce šesti měsíců, náleží jim poměrná část zvláštní dovolené. Zvláštní dovolená musí být vždy vyčerpána v příslušném kalendářním roce, a to přednostně. Za nevyčerpanou zvláštní dovolenou se neposkytuje náhrada.

(2) V roce, kdy byla vojákům z povolání udělena preventivní rehabilitace nebo lázeňské léčení mimo řádnou dovolenou, nárok na zvláštní dovolenou zaniká.

(3) Federální ministerstvo obrany a federální ministerstvo vnitra v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí, ministerstvem zdravotnictví České republiky a ministerstvem zdravotnictví Slovenské republiky stanoví obecně závazným právním předpisem, která služba je zdraví škodlivá nebo zvláště obtížná.

§ 12d

Vojákům z povolání lze na jejich žádost udělit z rodinných nebo jiných závažných důvodů dovolenou bez nároku na peněžní náležitosti. Tuto dovolenou uděluje ministr obrany České a Slovenské Federativní Republiky nebo ministr vnitra České a Slovenské Federativní Republiky anebo jimi k tomu zmocněné orgány. Doba této dovolené přesahující 30 dnů se nezačítává do doby služby.“

9. § 17 včetně nadpisu zní:

„§ 17

Kázeňské tresty

(1) Kázeňskými tresty jsou: důtka, přísná důtka, zákaz vycházek, vězení, odnětí hodnosti svobodníka, odnětí poddůstojnické hodnosti, snížení hodnosti o jeden stupeň.

(2) Mužstvu se mohou ukládat tyto kázeňské tresty: důtka, přísná důtka, zákaz vycházek do 21 dnů, vězení do 14 dnů a odnětí hodnosti svobodníka. Ženám se kázeňský trest vězení neukládá.

(3) Poddůstojníkům v základní (náhradní) službě a na vojenském cvičení se mohou ukládat tyto kázeňské tresty: důtka, přísná důtka, zákaz vycházek do 14 dnů, snížení hodnosti o jeden stupeň a odnětí poddůstojnické hodnosti.

(4) Poddůstojníkům v další službě, praporčíkům, důstojníkům a generálům se mohou ukládat tyto ká-

⁸⁾ Příloha k vyhlášce federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 18/1991 Sb., o jiných úkonech v obecném zájmu.

zeňské tresty: důtka, přísná důtka a snížení hodnosti o jeden stupeň.

(5) Za kázeňské přestupky uvedené v § 16 odst. 2 se ukládají sankce a ochranná opatření podle zvláštních zákonů.“.

10. Za § 17 se vkládá nový § 17a, který včetně nadpisu zní:

**„§ 17a
Trest vězení**

(1) Trest vězení se vykonává ve věznici vojenského útvaru. Nástup trestu určí velitel po lékařské prohlídce, které je potrestaný povinen se podrobit.

(2) Výkon trestu vězení spočívá v omezení osobní svobody pobytem ve věznici vojenského útvaru a v nařízení pracovní činnosti, která je vykonávána nejvýše osm hodin denně. Ve výkonu trestu je potrestaný strážěn. Jednou za den má potrestaný právo na vycházku v objektu vojenského útvaru v doprovodu v trvání 50 minut.

(3) Výkon trestu vězení se přerušuje ve dnech svátků a voleb do Federálního shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky, České národní rady a Slovenské národní rady a pro nemoc nebo úraz. Velitel, který trest uložil, může výkon trestu vězení přerušit z důvodů zabezpečení výcviku nebo jiných závažných důvodů.

(4) Trest vězení nebo zbytek trestu po přerušení musí být nastoupen do 30 dnů od jeho vyhlášení, jinak se nevykoná.“.

11. § 21 odst. 1 zní:

„(1) Za kázeňský přestupek lze uložit kázeňský trest nejdříve následující den po jeho spáchání, nejpozději však do 30 dnů ode dne, kdy se o jeho spáchání dověděl nadřízený velitel vojáka. Kázeňský přestupek se promlčuje uplynutím jednoho roku ode dne, kdy byl spáchán.“.

12. V nadpisu § 25 se za slovo „Vznik“ doplňuje čárka a slovo „přerušení“; dosavadní text § 25 se označuje jako odstavec 1; za něj se vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Služební poměr vojáka z povolání se přerušuje po dobu výkonu poslaneckého mandátu v zákonodárných sborech nebo po dobu výkonu volené placené funkce v obecním zastupitelstvu.“.

13. V § 26 odst. 1 za písmeno f) se vkládá nové písmeno g), které zní:

„g) nedošlo-li k dohodě o prodloužení závazku k další službě.¹¹⁾“.

14. V § 26 odst. 2 za písmeno e) se vkládá nové písmeno f), které zní:

„f) kteří porušili zákazy stanovené zákonem¹²⁾ pro vojáky z povolání.“.

15. V § 26 odst. 4 a 5 se za slova „písm. d)“ vkládají slova „a písm. f)“.

16. V § 26 odst. 6 zní:

„(6) Voják z povolání, který má být propuštěn ze služebního poměru, se písemně vyrozumí o propuštění ze služebního poměru nejméně tři měsíce předem, není-li dohodou stanoveno jinak. Rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru musí být vyhotoveno písemně a musí v něm být uveden důvod propuštění a skutkově vymezen tak, aby jej nebylo možno zaměnit s jiným důvodem.“.

17. Za § 26 se vkládá nový § 26a, který včetně nadpisu zní:

**„§ 26a
Zákaz propuštění**

(1) Voják z povolání nesmí být propuštěn ze služebního poměru v ochranné době, to je v době:

- a) kdy byl uznán dočasně neschopným služby pro nemoc nebo úraz, pokud si tuto neschopnost úmyslně nevyvolal nebo nepůsobil v opilosti nebo zneužitím omamného prostředku,
- b) od podání návrhu na ústavní ošetřování nebo od povolení lázeňského léčení poskytovaného v době dočasné neschopnosti výkonu služby až do dvou měsíců od jeho skončení; při onemocnění tuberkulózou nebo nemocí z povolání se tato doba prodlužuje o 12 měsíců po propuštění z ústavního ošetřování nebo
- c) kdy je vojákyně z povolání těhotná nebo kdy vojákyně z povolání nebo voják z povolání samostatně trvale pečuje o dítě mladší než tři roky.

(2) Měl-li by služební poměr skončit v ochranné době, tříměsíční lhůta uvedená v § 26 odst. 6 po dobu trvání důvodů podle odstavce 1 neskončí, pokud voják z povolání písemně neprohlásí, že na jejím dodržení netrvá.

(3) Zákaz propuštění v ochranné době se nevztahuje na vojáky z povolání, kteří splňují podmínky nároku na starobní, invalidní nebo částečný invalidní důchod a na důvody propuštění podle § 26 odst. 1 písm. d) a odst. 2 písm. c), d) a f).“.

18. V § 28 odst. 1 slova „své politické a“ se vypouštějí.

19. V § 28 odst. 2 zní:

„(2) Požádá-li voják z povolání o přemístění za závažných důvodů, lze žádosti vyhovět, dovoluje-li to zájem služby. Žádosti se předkládají do konce února kalendářního roku. V naléhavých případech lze žádost předložit kdykoliv. O žádosti rozhodne ministr obrany České a Slovenské Federativní Republiky a ministr vnitra České a Slovenské Federativní Republiky nebo orgány jimi k tomu zmocněné do 60 dnů od její-

¹¹⁾ § 37 odst. 3 zákona č. 92/1949 Sb., branný zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁾ Např. § 29 tohoto zákona.

ho doručení veliteli; v odůvodněných případech lze tuto lhůtu prodloužit o 30 dnů. O prodloužení lhůty je velitel povinen žadatele písemně informovat.“.

20. V § 29 odst. 1 zní:

„(1) Vojákům z povolání není dovoleno vykonávat soustavnou výdělečnou činnost na základě pracovního nebo obdobného poměru ani provozovat živnost nebo jinou podnikatelskou činnost.¹³⁾“.

21. V § 29 odst. 2 zní:

„(2) Vojáci z povolání nesmějí být členy řídicích a kontrolních orgánů právnických osob, pokud cílem činnosti těchto právnických osob je dosahování zisku.“.

22. Za § 29 se vkládá nový § 29a, který zní:

„§ 29a

(1) Příprava vojáků z povolání se uskutečňuje studiem na vojenských školách nebo jiných školách v České republice a Slovenské republice, na školách v zahraničí nebo v jiných vzdělávacích zařízeních podle potřeb ozbrojených sil.

(2) Ke studiu mohou být vysláni vojáci z povolání na základě dohody s federálním ministerstvem obrany nebo federálním ministerstvem vnitra. Dohoda musí mít písemnou formu a musí v ní být uvedena škola, obor studia, doba po kterou se voják z povolání zavazuje setrvat po skončení studia ve služebním poměru a celková částka, kterou lze na vojákovi z povolání požadovat jako náhradu nákladů za nesplnění závazku. Povinnost k náhradě nevznikne, jestliže voják z povolání zemřel nebo byl propuštěn ze služebního poměru podle § 26 odst. 1 písm. a) až c), e) a odst. 2 písm. a) a b) tohoto zákona.

(3) Vojáci z povolání mohou studovat na školách i bez dohody s federálním ministerstvem obrany nebo federálním ministerstvem vnitra, jestliže toto studium není na překážku plnění jejich služebních povinností.

(4) Federální ministerstvo obrany a federální ministerstvo vnitra stanoví obecně závazným právním předpisem obsah dohody o vyslání ke studiu, podrobnosti o průběhu služby vojáků z povolání po dobu studia, podmínky snížení nebo prominutí náhrady nákladů a v součinnosti s federálním ministerstvem financí výši náhrady nákladů za nesplnění závazku.“.

23. § 30 zní:

„§ 30

(1) Vojáci z povolání ozbrojených sil mohou být přiděleni mimo ozbrojené síly právnickým osobám do funkcí k plnění úkolů obranného charakteru s ponecháním ve vojenské činné službě.

(2) Počet těchto funkcí stanoví Rada obrany státu z počtů ozbrojených sil a zároveň stanoví, zda se započítávají do počtů právnické osoby. Přidělení provádí ministr obrany České a Slovenské Federativní Republiky nebo ministr vnitra České a Slovenské Federativní

Republiky po předchozím souhlasu vojáka z povolání s tímto personálním opatřením.

(3) Výpočet a výplata peněžních náležitostí přiděleným vojákům z povolání se provádí podle předpisů platných pro vojáky z povolání. V případech, kdy to stanoví Rada obrany státu, zúčtují se finanční prostředky na úhradu peněžních náležitostí z rozpočtu federálního ministerstva obrany nebo federálního ministerstva vnitra.

(4) Federální ministerstvo obrany nebo federální ministerstvo vnitra poskytuje přiděleným vojákům z povolání preventivní a léčebnou péči, věcné a peněžité dávky nemocenské péče v ozbrojených silách, sociální a naturální náležitosti podle předpisů v nich platných.

(5) Personální práce s přidělenými vojáky z povolání se provádí podle předpisů platných pro vojáky z povolání.

(6) Kázeňskou pravomoc nad přidělenými vojáky z povolání mají jejich nadřízení vojáci z povolání. Pokud nadřízenými vojáků z povolání jsou civilní osoby, předkládají se návrhy na výkon kázeňské pravomoci ministru obrany České a Slovenské Federativní Republiky nebo ministru vnitra České a Slovenské Federativní Republiky.

(7) Zpětné zařazení vojáků z povolání do oboru působnosti federálního ministerstva obrany nebo působnosti federálního ministerstva vnitra a propuštění ze služebního poměru provádí ministr obrany České a Slovenské Federativní Republiky nebo ministr vnitra České a Slovenské Federativní Republiky po projednání se statutárním zástupcem právnických osob.“.

24. § 31 zní:

„§ 31

(1) Vojákům z povolání, propouštěným ze služebního poměru podle § 26 odst. 1 písm. a) až c), f) a g) nebo odst. 2 písm. a) a c) až f), kteří setrvali ve služebním poměru vojáka z povolání po dobu nejméně pěti let, lze umožnit na náklady federálního ministerstva obrany nebo federálního ministerstva vnitra v trvání do tří měsíců před propuštěním rekvalifikaci za předpokladu, že nedošlo ke zkrácení této lhůty podle § 26 odst. 6 tohoto zákona.

(2) Rekvalifikace podle tohoto zákona je připravena na nové pracovní zařazení a spočívá ve změně doškolní kvalifikace. Provádí se na žádost propouštěného vojáka. O absolvování rekvalifikace vydá federální ministerstvo obrany nebo federální ministerstvo vnitra doklad.“.

25. § 31a se vypouští.

26. § 32 zní:

„§ 32

Vojáci v další službě podle § 37 odst. 2 písm. b) branného zákona jsou materiálně zabezpečeni jako

¹³⁾ § 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).

vojáci z povolání. Ustanovení týkající se vojáků z povolání podle tohoto zákona se na ně vztahují s výjimkou stanovené doby trvání služebního poměru v § 25, vysílání ke studiu podle § 29a a 30. Podle § 28 odst. 3 lze vojákovi v další službě zabezpečit byt nebo ubytování.“

27. DÍL VIII včetně nadpisu zní:

„DÍL VIII

PENĚŽITÉ DÁVKY

§ 33

Výsluhový příspěvek

(1) Vojákům z povolání propuštěným ze služebního poměru podle § 26 odst. 1 písm. a) až c) a e) až g) a odst. 2, náleží výsluhový příspěvek

- a) po dobu jednoho roku od propuštění ze služebního poměru ve výši 20 % platu, jestliže konali službu v ozbrojených silách po dobu kratší 10 let;
- b) po dobu dvou let od propuštění ze služebního poměru ve výši 30 % platu, jestliže konali službu v ozbrojených silách po dobu nejméně 10 let, avšak kratší 20 let;
- c) do 60 let věku ve výši 30 % platu, jestliže konali službu v ozbrojených silách po dobu nejméně 20 let. Tato výměra se zvyšuje za 21. a každý další ukončený rok služby o 1 % platu.

(2) Vojákům z povolání, jejichž služební poměr zanikl z jiného než v odstavci 1 uvedeného důvodu, může ministr obrany České a Slovenské Federativní Republiky nebo ministr vnitra České a Slovenské Federativní Republiky přiznat výsluhový příspěvek ve výměře podle odstavce 1, jsou-li pro to důvody hodné zvláštního zřetele.

(3) Nejvyšší výměra výsluhového příspěvku ke dni jeho přiznání nesmí překročit nejvyšší výměru starobního důchodu.¹⁴⁾

(4) Při souběhu výsluhového příspěvku s příjmem z výdělečné činnosti nebo s příjmy, jež nahrazují výdělek, se výsluhový příspěvek nekrátí.

(5) Při souběhu výsluhového příspěvku se starobním, invalidním, částečným invalidním důchodem nebo důchodem za výsluhu let, náleží oprávněnému podle jeho volby buď příspěvek nebo důchod.

(6) Při souběhu nároku na výsluhový příspěvek s nárokem na příspěvek za službu podle zvláštních předpisů¹⁵⁾ náleží vyšší příspěvek.

(7) Přiznaný výsluhový příspěvek se zvyšuje ve stejných termínech a stejným způsobem jako částečný invalidní důchod.

(8) Po dobu pobytu příjemce výsluhového příspěvku v cizině, po dobu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody se příspěvek vyplácí za podmínek stanovených pro výplatu důchodů ze sociálního zabezpečení.¹⁶⁾

(9) Dobou konání služby rozhodnou pro nárok na výsluhový příspěvek a jeho výši je doba služby započitatelná podle předpisů o sociálním zabezpečení včetně zvýšeného zápočtu doby služby výkonného letce a výkonu funkcí zvláštní povahy nebo zvláštního stupně nebezpečnosti¹⁶⁾ a doba hodnocená jako doba služby podle předpisů o soudních a mimosoudních rehabilitacích.¹⁷⁾

(10) Při opětovném přijetí do služebního poměru vojáka z povolání zaniká dosavadní nárok na výsluhový příspěvek dnem, který předchází dni opětovného přijetí do služebního poměru.

§ 33a

Odchodné

(1) Vojákům z povolání propuštěným ze služebního poměru podle § 26 odst. 1 písm. a) až c) a e) až g) a odst. 2 písm. a) až c) náleží odchodné ve výši

- a) jednonásobku platu, pokud konali službu po dobu méně než 10 let,
- b) dvojnásobku platu, pokud konali službu po dobu nejméně 10 let,
- c) trojnásobku platu, pokud konali službu po dobu nejméně 15 let,
- d) čtyřnásobku platu, pokud konali službu po dobu nejméně 20 let,
- e) pětinásobku platu, pokud konali službu po dobu nejméně 25 let,
- f) šestinásobku platu, pokud konali službu po dobu nejméně 30 let.

(2) Vojákům z povolání, jejichž služební poměr zanikl z jiného než v odstavci 1 a v § 33b uvedeného důvodu, náleží odchodné ve výměře jedné čtvrtiny částek uvedených v odstavci 1.

(3) Pro nárok na odchodné a jeho výši se započítává skutečně vykonaná doba činné služby v ozbrojených silách, doba služby v ozbrojených bezpečnostních sborech a doba hodnocená jako doba služby podle předpisů o soudních a mimosoudních rehabilitacích.¹⁷⁾

¹⁴⁾ § 24 odst. 4 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵⁾ Např. zákon č. 334/1991 Sb., o služebním poměru policistů zařazených ve Federálním policejním sboru a Sboru hradní policie, zákon č. 100/1970 Sb., o služebním poměru příslušníků Sboru národní bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů, zákon SNR č. 410/1991 Sb., o služebním poměru příslušníků Policejního sboru Slovenské republiky.

¹⁶⁾ Zákon č. 100/1988 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷⁾ § 25 odst. 1 zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci.

§ 24 odst. 1 až 3 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích.

(4) Vojákům z povolání v působnosti federálního ministerstva vnitra, kteří jsou bezprostředně po skončení služebního poměru přijati do služebního poměru podle zvláštního zákona, odchodné nenáleží, jestliže jim tento zvláštní zákon nárok na odchodné zachovává.

(5) Bylo-li vojáku z povolání při předcházejícím propuštění ze služebního poměru vojáka z povolání, policisty nebo příslušníka ozbrojeného bezpečnostního sboru vyplaceno odchodné, vyplátí se při novém propuštění ze služebního poměru odchodné, snížené o částku odchodného, vyplacenou při předcházejícím propuštění.

§ 33b Úmrtné

(1) Zanikne-li služební poměr vojáka z povolání úmrtím, náleží pozůstalému manželovi úmrtné ve výši odchodného, které by voják z povolání jinak obdržel podle § 33a odst. 1. Každému pozůstalému dítěti s nárokem na sirotčí důchod náleží úmrtné ve výši jednoho platu.

(2) Není-li pozůstalého manžela, poskytuje se úmrtné, které by jinak náleželo manželovi, pozůstalým dětem, a to každému dítěti stejným dílem.

(3) Není-li pozůstalého manžela ani dětí s nárokem na úmrtné podle odstavců 1 a 2, vyplátí se úmrtné, které by jinak náleželo manželovi, v poloviční výši rovným dílem osobám v tomto pořadí:

- a) družce,
- b) rodičům,
- c) sourozencům,
- d) osobám, které zemřelého vojáka z povolání nebo jeho děti vychovaly nebo o něj pečovaly před úmrtím.

§ 33c Organizace a řízení

(1) Výsluhový příspěvek a úmrtné v působnosti federálního ministerstva obrany přiznává a vyplácí Vojenský úřad sociálního zabezpečení. O odvolání proti rozhodnutí tohoto úřadu rozhoduje federální ministerstvo obrany.

(2) Odchodné v působnosti federálního ministerstva obrany přiznává velitel, který vojákovi z povolání přiznal plat. Odchodné vyplácí útvar, který vojákovi z povolání vyplatil poslední plat. O odvolání proti rozhodnutí o nároku na odchodné rozhoduje přímý nadřízený velitele, který rozhodl o tomto nároku.

(3) O výsluhovém příspěvku v působnosti federálního ministerstva vnitra rozhoduje a tuto dávku vyplácí orgán určený federálním ministerstvem vnitra. Odvolacím orgánem ve věcech výsluhového příspěvku je nejbližší nadřízený orgán určeného federálním ministerstvem vnitra.

(4) O odchodném a úmrtném v působnosti federálního ministerstva vnitra rozhoduje velitel útvaru, v němž voják z povolání naposledy konal službu. Odvolacím orgánem ve věcech odchodného a úmrtného

je služební funkcionář nejbližše nadřízený veliteli útvaru, který rozhodl o nároku na dávku.

(5) Pokud v tomto zákoně nebo v prováděcích předpisech není stanoveno jinak, platí pro organizaci a řízení o dávkách podle tohoto zákona obecně závazné právní předpisy o organizaci a řízení v sociálním zabezpečení.¹⁶⁾

§ 33d Společná ustanovení

(1) Pro vyměření dávek podle tohoto zákona je rozhodný platový tarif a pravidelné příplatky náležející vojákovi z povolání v posledním kalendářním měsíci trvání služebního poměru a měsíční průměr proměnlivých příplatků, odměn a premií vyplacených v kalendářním roce předcházejícím dni skončení služebního poměru, pokud podléhají dani ze mzdy. Skončí-li služební poměr posledním dnem kalendářního roku, zjišťuje se uvedený měsíční průměr z tohoto kalendářního roku.

(2) Pro posuzování nároků na dávky podle tohoto zákona, jejich dodatečné přiznání, změny výše, zánik nároku na dávku a jejich výplatu, omezení výplaty a snížení dávek, lhůty pro výplatu dávek, zaokrouhlování výše dávek, výplatu dávek oprávněným a jiným příjemcům, nárok na dávky a jejich poskytování ve vztahu k cizině, postoupení a srážky z dávek se použijí ustanovení obecně závazných právních předpisů o sociálním zabezpečení,¹⁶⁾ pokud v tomto zákoně nebo v prováděcích předpisech k němu není stanoveno jinak.

(3) Povinnosti a odpovědnost příjemců dávek se řídí ustanoveními obecně závazných právních předpisů o sociálním zabezpečení.¹⁶⁾

(4) Dohody o srážkách z dávek mohou být uzavřeny též pro pohledávky vojenských útvarů a útvarů federálního ministerstva vnitra.

(5) Dávky přiznané podle tohoto dílu zákona se nezdaňují.

(6) Ministr obrany České a Slovenské Federativní Republiky a ministr vnitra České a Slovenské Federativní Republiky mohou v oboru své působnosti odstraňovat tvrdosti, které by se vyskytly při provádění ustanovení tohoto dílu zákona.

(7) Federální ministerstvo obrany a federální ministerstvo vnitra stanoví obecně závazným právním předpisem podrobnosti o peněžitých dávkách a organizaci a řízení o nich.“

28. V § 34a odst. 1 zní:

„(1) Stát odpovídá za škodu způsobenou osobou nebo osobě, která poskytla pomoc vojákovi v činné službě při výkonu pořádkové, strážní, eskortní a dozorčí služby nebo vojenskému policistovi nebo ve prospěch Vojenského obranného zpravodajství na jejich žádost nebo s jejich vědomím. Stát se této odpovědnosti může zprostit jen tehdy, byla-li škoda osobou způsobena úmyslně.“

29. V § 34a odst. 6 zní:

„(6) Náhradu škody poskytuje za vojáky v činné

službě, osobám a za osoby uvedené v odstavci 1 v zastoupení státu federální ministerstvo obrany a federální ministerstvo vnitra.“.

Čl. II

Přechodná ustanovení

(1) Trest zostřené nepovolení vycházek a u poddůstojníků trest vězení nebo jeho část, uložený před dnem účinnosti tohoto zákona, se nevykoná.

(2) Vojáci z povolání, kteří ke dni účinnosti tohoto zákona provozují živnost nebo jinou podnikatelskou činnost, nebo jsou členy řídících a kontrolních orgánů právnických osob, jejichž cílem činnosti je dosahování zisku, jsou povinni tuto činnost ukončit do dvou měsíců od účinnosti tohoto zákona.

(3) Studium vojáků z povolání započaté před dnem účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních předpisů. Náhrada nákladů za nesplnění závazku se vymáhá podle předpisů platných v době zahájení studia.

(4) Hodnostní plat při skončení služebního poměru a platové vyrovnání, na které vznikl nárok před účinností tohoto zákona, se poskytují za podmínek a ve výši stanovené dosavadními předpisy.

(5) Příspěvek za službu, na který vznikl nárok před účinností tohoto zákona, se zúčtuje podle dosavadních předpisů ke dni účinnosti tohoto zákona, a dále se považuje za výsluhový příspěvek ve výměře, v jaké byl přiznán.

Čl. III

Předsednictvo Federálního shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky se zmocňuje, aby ve Sbírce zákonů vyhlásilo úplné znění zákona č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, jak vyplývá z pozdějších zákonů.

Čl. IV

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 13. května 1992.

Havel v. r.

Dubček v. r.

Čalfa v. r.

227

NARIADENIE VLÁDY

Slovenskej republiky

z 23. apríla 1992

o poskytovaní osobitného príplatku za prácu
v sťažených a zdraví škodlivých pracovných podmienkach

Vláda Slovenskej republiky podľa § 23 ods. 1 písm. d) zákona č. 143/1992 Zb. o plate a odmene za pracovnú pohotovosť v rozpočtových a v niektorých ďalších organizáciách a orgánoch (ďalej len „zákon“) nariaďuje:

§ 1

Rozsah platnosti

Toto nariadenie upravuje poskytovanie osobitného príplatku za prácu v sťažených a zdraví škodlivých pracovných podmienkach (ďalej len „príplatok“) zamestnancom, pri odmeňovaní ktorých sa postupuje podľa zákona.

§ 2

(1) Príplatok sa poskytuje zamestnancom za výkon pracovných činností v sťaženom a zdraví škodlivom pracovnom prostredí s rizikom škodlivého pôsobenia vplyvu

- profesionálnej infekcie,
- ionizujúceho a iného elektromagnetického žiarenia,
- chemických karcinogénov,
- chemických škodlivín,
- fyzikálnych vplyvov.

(2) Zoznam pracovných činností, pri výkone ktorých sa poskytuje príplatok za prácu v sťažených a zdraví škodlivých pracovných podmienkach, je uvedený v prílohe tohto nariadenia (ďalej len „príloha“).

§ 3

(1) Výšku príplatku podľa miery rizika a tiež intenzity a doby pôsobenia škodlivých vplyvov v priebehu výkonu pracovných činností zamestnávateľ upraví v kolektívnej zmluve alebo vo vnútornom mzdovom predpise

- pre pracovné činnosti uvedené v prvej skupine a rozpätí 100 až 400 Kčs mesačne,
- pre pracovné činnosti uvedené v druhej skupine a rozpätí 300 až 750 Kčs mesačne.

(2) Za prácu v dýchacích izolačných prístrojoch, azbestových oblekoch, pri práci pod vodou, ako aj pri ničení a výskumných skúškach výbušných predmetov patrí príplatok vo výške 20 až 40 Kčs za každú hodinu tejto práce. Pri práci s výbušninami pod vodou patrí príplatok vo výške 30 až 60 Kčs za každú hodinu tejto práce.

(3) Za prácu vo výške nad 10 m výšky na nezabezpečených pracoviskách (bez lešenia, bez vysokozdvížných lávok a pod.) patrí príplatok vo výške 5 až 15 Kčs za každú hodinu tejto práce.

§ 4

Ak vykonáva zamestnanec rôzne pracovné činnosti, ktoré sú z hľadiska nároku na poskytovanie príplatku zaradené do skupiny I. a II., poskytne mu zamestnávateľ príplatok najmenej vo výške spodnej hranice rozpätia určeného pre skupinu II.

§ 5

Rozhodujúcimi kritériami pre zaradenie pracovnej činnosti do skupiny príplatkov a pre určenie konkrétnej výšky príplatku v rámci rozpätia pri využití prípadného odborného zisťovania a rozboru sú

- a) charakter práce a použité postupy,
- b) fyzikálne, chemické, toxikologické a biologické vlastnosti škodlivých faktorov pracovného prostredia a postupov s tým, že sa vychádza z charakteru, či miery rizika, ktoré najpodstatnejšie pôsobia nepriaznivo na ľudský organizmus,
- c) vznikajúce a pôsobiace škodliviny (druh, množstvo, vplyv na ľudský organizmus),
- d) dĺžka doby, počas ktorej je pracovník vystavený pôsobeniu sťažujúcich a zdraviu škodlivých vplyvov,
- e) doterajší výskyt poškodenia zdravia, chorôb a pod.,

- f) porovnávanie zistených hodnôt faktorov rozhodujúcich o stupni obťažnosti alebo škodlivosti na zdravie na posudzovanom pracovisku s najvyššie prípustnými hodnotami (koncentráciou, dávkami) podľa príslušných hygienických predpisov a predpisov o bezpečnosti o ochrane zdravia pri práci.

§ 6

Pri hodnotení miery sťažených a škodlivých vplyvov sa prihliada na obvyklé podmienky na pracovisku, nie na ojedinelé výkyvy a havarijný stav.

§ 7

Pokiaľ dôjde k výskytu ďalších pracovných činností alebo škodlivých vplyvov, pri vykonávaní ktorých treba poskytovať príplatok, môže zamestnávateľ zaradiť tieto činnosti do skupín porovnávaním s činnosťami uvedenými v prílohe podľa miery škodlivosti.

§ 8

Príplatok podľa tohto nariadenia sa zamestnancom poskytne prvýkrát za mesiac máj 1992.

§ 9

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Čarnogurský v. r.

Príloha nariadenia vlády SR č. 227/1992 Zb.

**Zoznam pracovných činností, pri výkone ktorých sa poskytuje príplatok za prácu
v sťažených a zdraviu škodlivých pracovných podmienkach**

Skupina I.

A. PROFESIONÁLNE INFEKCIE

1. Vyšetrovanie a ošetrovanie chorých s infekčnými chorobami a nosičov choroboplodných zárodkov v organizáciách alebo zariadeniach na liečenie ostatných nákaz.
2. Odber biologického materiálu od chorých s infekčnými chorobami spôsobenými ostatnými nákazami a nosičov choroboplodných zárodkov, vrátane spracovania týchto materiálov v laboratóriách.
3. Manipulácia s bielizňou pred dezinfekciou v ambulantných a lôžkových zariadeniach na liečenie ostatných nákaz.
4. Ošetrovanie laboratórných zvierat infikovaných ostatnými nákazami.
5. Práca v mikrobiologických, imunologických a ďalších laboratóriách na diagnostiku ostatných nákaz, vrátane dekontaminácie a umývania skla.
6. Overovanie, vrátane mikrobiologickej kontroly nových kultivačných diagnostických pôd a biochemických testov (setov) zameraných na ostatné nákazy.
7. Bakteriologická, sérologická a imunologická príprava antigénov, očkovacích látok a autovakcín proti ostatným nákazám.
8. Profesionálne vyšetrovanie epidemiologické, epizootologické, zoologické, entomologické a ekologické, vrátane vykonávania a kontroly opatrení v ohnisku ostatných nákaz.
9. Vyšetrovanie a ošetrovanie, vrátane odberu a spracovania biologického materiálu u chorých, liečených na infekčné komplikácie po imunosupresívnej liečbe, tak bakteriálneho, ako aj vírusového pôvodu alebo chorých s infekčnými komplikáciami nádorových ochorení tak bakteriálneho, ako aj vírusového pôvodu.
10. Vyšetrovanie a ošetrovanie, vrátane odberu a spracovania biologického materiálu u pacientov na jednotkách intenzívnej starostlivosti, koronárnych jednotkách, resuscitačných oddeleniach a im na roveň postavených lôžkových zariadeniach.
11. Ošetrovanie a vyšetrovanie, vrátane odberu a spracovania biologického materiálu spravidla na lôžkových oddeleniach s ťažkými, imobilnými alebo dlhodobo na lôžko pripútanými pacientmi, ako sú napr. chorí po prekonanom iktu, s ťažkými popáleninami, gerontopsychiatrickí pacienti, ťažké chirurgické, traumatologické a ortopedické prípady, chorí v liečebniach pre dlhodobo chorých a pod.
12. Manipulácia s bielizňou pred jej dezinfekciou vo všetkých ambulanciách a lôžkových zariadeniach, kde dochádza k značnej kontaminácii bielizne infekčným materiálom, krvou a iným biologickým materiálom.
13. Prevoz infekčne chorých, vrátane dezinfekcie vozidiel.
14. Ošetrovanie a vyšetrovanie, vrátane odberu a spracovania biologického materiálu u chorých s kožnými chorobami bakteriálneho, mykotického alebo parazitálneho pôvodu, vrátane manipulácie s kontaminovanou bielizňou.

15. Vybrané práce v organizáciách alebo zariadeniach, v ktorých je obvykle poskytovaný príplatok vyššieho stupňa, pri ktorých nedochádza k stálemu (opakovanému) a priamemu styku s pacientmi alebo biologickým materiálom, avšak tento kontakt nemožno vylúčiť. Údržbárske, pomocné a administratívne práce, odvoz odpadkov z týchto pracovísk, upratovacie práce a pod.
 16. Vybrané práce v organizáciách alebo zariadeniach, v ktorých sa vykonáva hemodialýza, a ďalej vybrané práce na operačných izbách, pri ktorých nedochádza k stálemu (opakovanému) a priamemu styku s pacientmi alebo biologickým materiálom, avšak tento kontakt nemožno vylúčiť. (Např. komplexná údržba zdravotníckej techniky, demineralizačná stanica a pod., práce diétnych sestier spojené s prípravou a manipuláciou so stravou, vrátane prevažovania zvyškov stravy u pacientov s bilančnými diétami, poradenská a psychologická služba, vrátane spracovania písomných materiálov z hemodialyzačných oddelení, umývanie riadu a upratovacie práce na týchto pracoviskách a pod.).
 17. Práce spojené s chirurgickými výkonmi za použitia mimotelového obehu, vrátane inštrumentácie a ďalších pomocných prác na operačnej sále, např. v kardiochirurgii, cievnej chirurgii, pri transplantáciách a pod.
 18. Laboratórne spracovanie biologických materiálov z gastroenterologických pracovísk, t.j. najmä krvi, žalúdočného a duodenálneho obsahu, žlče, pankreasovej šťavy, stolice a tkaninových biopsií, vrátane pomocných, obslužných a upratovacích prác na týchto pracoviskách.
 19. Laboratórne práce spojené s dôkazom patogénnych mikroorganizmov alebo ich toxínov a práce spojené s dôkazom endo- a ekoparazitov v materiáli, ktorý bol nimi kontaminovaný alebo je z kontaminácie podozrivý. (Např. práce v laboratóriách na dokazovanie mykotoxínov, pri overovaní dezinfekčných a dezinfekčných metód a pod.).
 20. Zvoz infekčného materiálu (např. do laboratórií), vrátane prípravných a pomocných prác s tým spojených, ako i dezinfekcia dopravných prostriedkov.
 21. Práce výskumné a rutinné, vrátane prác diagnostických pri nemikrobiologických vyšetreniach a analýzach chemických, biochemických, histologických, biofyzikálnych, hematologických, toxikologických, imunologických a iných, v laboratóriách na spracovanie biologického materiálu, pričom je riziko kontaminácie tohto materiálu patogénnymi mikroorganizmami a ich toxínmi. (Např. práce spojené so spracovaním krvi akejkoľvek proveniencie, tkanív, buniek, stolice, hnisu, mozgomiechového moku, punktátov, sekkrétov, exkrétov a pod., ale tiež biologických odpadových vôd).
 22. Práce spojené so sústavným vykonávaním odberov krvi a ďalších biologických materiálov.
 23. Experimentálne a rutinné práce s bunkovými kultúrami, pokiaľ nejde o práce hodnotené príplatkom vyššieho stupňa.
 24. Pomocné a laboratórne práce na anatomických, patologicko-anatomických a súdnolekárskych pracoviskách a ďalších podobných pracoviskách, pri ktorých nedochádza k pravidelnému (opakovanému) a priamemu styku s telami mŕtvych.
 25. Odbery materiálov od kadaverózných darcov.
 26. Vykonanie a kontrola vykonávania dezinfekcie, dezinfekcie a deratizácie.
 27. Práce v mechanicko-biologickej čistiackej stanici odpadových vôd.
 28. Práce v spaľovniach pevných odpadov.
 29. Čistenie žump, kalových nádrží a ďalších zariadení na tuhý a tekutý odpad, bez vstupu do kalového priestoru, vrátane odberov vzoriek týchto materiálov pre laboratórne vyšetrenie.
 30. Práce s tkanivami a orgánmi laboratórných zvierat, ktoré predtým neboli zbavené špecifických i nespecifických patogénnych zárodkov, ktorých sú nositeľmi.
 31. Vyšetrovanie a ošetrovanie veľkých laboratórných zvierat (psi, opice a pod.) pred zaradením do experimentu v karanténnych oddeleniach, vrátane odberov biologického materiálu a orgánov pri vykonávaní pitiev týchto zvierat.
- ## B. IONIZUJÚCE A INÉ ELEKTROMAGNETICKÉ ŽIARENIE
1. Práce s rádionuklidovými preparátmi s aktivitou nepresahujúcou aktivitu povolenú pre pracovisko I. kategórie.
 2. Pranie bielizne a pracovných (ochranných) odevov z pracovísk s rádioaktívnymi preparátmi a manipulácia s touto bielizňou pred praním.
 3. Preprava rádioaktívnych látok, např. rádioaktívnych surovín, rádiofarmák, jadrového paliva v transportných obaloch.
 4. Práce pri rádiodiagnostických vyšetreniach obmedzených na použitie diaľkovo ovládaných prístrojov bez prítomnosti vyšetrujúcich vo vyšetrovni.
 5. Práce pri liečení ionizujúcim žiarením za použitia uzavretých rádionuklidových žiaričov, röntgenových prístrojov a urýchľovačov (betatronov), obmedzenie pri použití diaľkovo ovládaných prístrojov.
 6. Štruktúrna a spektrálna analýza látok ionizujúcim žiarením na difraktometroch, spektrometroch a pod.
 7. Práce pri výskume a overovaní nových metód na meranie rôznych druhov ionizujúceho žiarenia a rádioaktívnych látok a ďalej ciachovanie a používanie zariadení na meranie ionizujúceho žiarenia a rádioaktívnych látok, pokiaľ nejde o práce hodnotené príplatkom vyššieho stupňa.
 8. Práce pri dozore, kontrole a meraní kontrolnými pracovníkmi na pracoviskách s nízkym rizikom ožiarenia (mimo kontrolovaného pásma).
 9. Činnosť pracovníkov vykonávajúcich dozor na pracoviskách používajúcich zdroje ionizujúceho žiarenia s nízkym rizikom ožiarenia.
 10. Skúšanie chýb materiálu, zariadení, polotovarov a výrobkov bez porušenia celistvosti (nedeštruktívne skúšky) na stabilných pracoviskách pomocou uzatvorených rádioaktívnych žiaričov (defektoskopia gama žiarením) alebo röntgenovými prístrojmi s diaľkovým ovládaním.
 11. Štruktúrna a spektrálna analýza látok rtg. lúčami, neutrónmi a elektrónmi na difraktometroch a spektrometroch.
 12. Práce s lasermi triedy II a nižšej používanými na chirurgické zákroky.
 13. Práce pri dozore, kontrole a meraní laserov.
 14. Práce s impulznými typmi laserov vysokých a veľmi vysokých výkonov, např. v rádiolokácii, pri geodetických a geofyzikálnych meraniach, analýzach mikroskopicky malých vzoriek, zábleskovej fotolýze, základnom výskume a ďalších špecializovaných prácach s podmienkou použitia prostriedkov na ochranu zdravia prevyšujúcich triedu III a) hygienických smerníc pre práce s lasermi.
 15. Práce pri dozore, kontrole a meraní elektromagnetického žiarenia s vysokou a veľmi vysokou frekvenciou.
 16. Experimentálne práce pri štúdiu biologických účinkov elektromagnetického žiarenia s vysokou a veľmi vysokou frekvenciou.
 17. Výskumné a vývojové práce v obrazovej a reprodukčnej technike pri nastavovaní, skúšaní a opravách prototypov a funkčných vzorov obrazovky, ktorá je zdrojom ionizujúceho žiarenia.

C. CHEMICKÉ KARCINOGENY

1. Vykonávanie analýz karcinogénov a mutagénov (látok s genotoxickým účinkom) a testov genotoxického účinku týchto látok.
2. Testovanie mutagénnych účinkov chemických látok vrátane vyšetrovania napr. periférnych lymfocytov u pracovníkov pracujúcich s rizikom týchto látok.
3. Obsluha sterilizátorov na plyn (etylénoxid, formaldehyd).
4. Rutinné a výskumné práce spojené s prípravou a aplikáciou cytostatík na pracoviskách, kde chemoterapia je výnimočnou liečebnou disciplínou. Týka sa to tak prípravy (riedenie) cytostatík, ako aj ošetrovania pacientov liečených cytostatikami a manipulácie s bielizňou a exkrétmi týchto pacientov, ktoré sú kontaminované biodegradačnými alebo aktivovanými bioproduktami liečby cytostatikami.
5. Rutinné a výskumné práce, pri ktorých sa používajú látky typu akrylonitril, diazometán, epichlórhýdrín, etylénoxid a pod.

D. CHEMICKÉ ŠKODLIVINY

1. Odber a spracovanie materiálu na biologické expozičné testy.
2. Odber vzoriek pracovného ovzdušia a biologického materiálu na pracoviskách s následným spracovaním odobraných vzoriek s cieľom určiť koreláciu medzi nameranými hodnotami v pracovnom ovzduší a v biologickom materiáli.
3. Vykonávanie dozoru na pracoviskách, sledovanie zdravotného stavu a odber s následným spracovaním vzoriek ovzdušia v laboratóriách, najmä na určenie chemických zlúčenín a prašnosti, a ich vplyv na zdravie.
4. Vykonávanie dozoru nad prácami, vykonávanými na pracoviskách s výskytom chemických škodlivín a prašnosti, ak sú tieto práce zaradené do kategórie 2 a vyššej, v zmysle pokynu č. 13/1986 Vestníka Ministerstva zdravotníctva SSR na vykonávanie hygienického dozoru na pracoviskách a vyhlasovanie rizikových prác.
5. Práce spojené s inhalačnými pokusmi v plynových komorách, vrátane odberu biologického materiálu a vzoriek ovzdušia a vyšetrovanie zdravotného stavu osôb, s cieľom určenia vzťahu medzi koncentraciami látok v ovzduší, ich metabolitov v biologickom materiáli a zdravotným stavom.
6. Príprava prachu na testovanie fibrinogénnej aktivity.
7. Práce anesteziologických tímov pri poskytovaní celkovej anestézie pri anestéziách plynými anestetikami alebo parami kvapalných anestetik (napr. galotan, éter, oxid dusný, cyklopropán) a ďalšie práce na anesteziologicko-resuscitačných oddeleniach pri poskytovaní anestézie.
8. Práce v toxikologickom, chemickom, fyzikálno-chemickom a biologickom alebo inom skúšobnom laboratóriu pri kvalitatívnych a kvantitatívnych rozboroch, vrátane prípravy vzoriek na analýzu za predpokladu, že analyzovaná látka je pre človeka zvlášť nebezpečná a práca s ňou vyžaduje z tohto dôvodu vysokú odbornosť a dodržiavanie náročných preventívnych opatrení, vrátane používania obmedzujúcich osobných ochranných pracovných prostriedkov. (Např. chemické analýzy takých zlúčenín v laboratóriách na kontrolu liečiv, chemické analýzy látok neznámeho zloženia, pri ktorých možno dôvodne predpokladať, že majú vlastnosti takých zlúčenín, chemické analýzy cytostatík, hadích jedov, hormónov, substancií antibiotík, živých vakcín a pod.).
9. Testovanie toxicity látok s neznámymi účinkami na laboratórnych zvieratách, vrátane ošetrovania týchto zvierat a ana-

lyticko-chemického, biochemického, toxikologického a histologického spracovania materiálov z nich.

10. Práce spojené s priamym kontaktom s nevytvrdenými živcami (akrylátmi), vznikom prašnosti ťažkých kovov a prašnosti oxidu kremičitého pri čistení zdrsňovaním.
11. Laminovanie podľa sadrového alebo dreveného modelu.
12. Miešanie fenoplastických živíc a ich ručné nanášanie na sklenú priadzu.
13. Príprava bežných, peľových, bakteriálnych, plesňových, príp. iných alergénov a práce spojené s inhalačnými pokusmi v plynových komorách, najmä pri vykonávaní provokačných inhalačných testov.
14. Práce v poloprevádzkových podmienkach pri základnom i aplikovanom výskume a vývoji, výrobe, spracovaní a úprave, ručnej manipulácie pri skladovaní, delení a balení látok, ak surovina, polotovary, resp. hotový výrobok sú jedovaté, práca v týchto podmienkach je spojená s rizikom profesionalnej subakútnej a subchronickej otravy, predovšetkým cestou inhalácie, pevného i kvapalného aerosolu a plynu, alebo cez neporušenú kožu.
15. Práce v laboratóriách (chemických, fyzikálno-chemických, biochemických atď.) pri výskume a rozboroch, vrátane prípravy vzoriek za predpokladu, že analyzovaná, spracovávaná alebo vyrábaná látka je zvlášť nebezpečne jedovatá.

E. FYZIKÁLNE VPLYVY

1. Opracovávanie zubných náhrad z tvrdého materiálu spojené s veľkým stlačením a pritlakom jednej ruky na náradie a s protitlakom druhej ruky zvierajúcej pevne opracovávanú náhradu, nepresahujúce 20 % pracovnej smeny, na ktoré nadväzujú ďalšie práce spojené s preťažovaním horných končatín tak, že celková doba práce spojená s preťažovaním malých svalových skupín ruky nepresahuje 50 % pracovného času.
2. Čistenie, vyklepávanie kotlového kameňa, čistenie odlučovačov popolčeka, komínového kanálu, kotlov a pod.
3. Zhotovovanie sklárskych výrobkov na kahane a sklárskom sústruhu (destilačné kolóny a pod.).
4. Búranie a opravy výmurovky kotlov a pecí a ťahových kanálov bezprostredne po odstavení za tepla.
5. Obsluha výsypky a vyberanie škváry a popola v uzavretých priestoroch pod kotlom.
6. Práce vykonávané v prostredí nadmerného hluku zodpovedajúcom triede hluku najmenej N 115.

Skupina II.**A. PROFESIONÁLNE INFEKcie**

(1) Vyšetrovanie a ošetrovanie chorých infekčnými chorobami a nosičov choroboplodných zárodkov, vrátane odberu materiálu na laboratórne vyšetrenie na pracoviskách s prevahou nákaz:

1. anaeróbnymi klostridiami,
2. antraxom,
3. brucelózou,
4. brušným týfusom,
5. CM vírusom,
6. EB vírusom,
7. entamebou dyzentérie,
8. cholerou,

9. LCMV (Lymphocytic choriomeningitis vírus),
 10. legionárskou chorobou,
 11. legionellami,
 12. leprou,
 13. ľudskými retrovírmi, vrátane HIV,
 14. morom,
 15. multirezistentnou infekciou,
 16. mykoplazmatmi,
 17. onkogénnymi ľudskými vírusmi typu DNA, RNA,
 18. opičími a ľudskými herpetickými vírusmi,
 19. orgánovými mykózami - ornitózou,
 20. pastereľózou,
 21. pomalými vírusovými infekciami,
 22. syfilisom,
 23. psytakózou,
 24. Q horúčkou,
 25. retrovírmi,
 26. rikettsiázami,
 27. vírusom SV 40,
 28. toxoplazmózou,
 29. tuberkulózou,
 30. vírusom Marburg - vírusovými hemoragickými horúčkami,
 31. vírusovými hepatidídami všetkých skupín,
 32. vírusmi vyvolávajúcimi zápal centrálnej nervovej sústavy,
 33. besnotou,
 34. Weilovou chorobou,
 35. spôsobené bakteriálnymi a mykotickými toxínmi,
- ďalej len „uvedených nákaz“.

(2) Výskum alebo vývoj, mikrobiologická kontrola a overovanie nových kultivačne diagnostických pôd a biochemických testov zameraných na diagnostiku niektorých z uvedených nákaz.

(3) Práce so živými kmeňmi mikroorganizmov, event. ich toxínmi v laboratóriách vykonávajúcich štúdium ich vlastností, izoláciu kmeňov na prípravu antigénov a očkovacích látok, ak ťažiskom práce sú uvedené nákazy.

(4) Práce pri dezinfekcii a dezinsekcii, dekontaminácii a umývaní skla, manipulácia s bielizňou a jej pranie a pod. na infekčných oddeleniach zdravotníckych a veterinárnych zariadení a ústavov a diagnostických pracovísk s ťažiskom uvedených nákaz.

(5) Vykonávanie a kontrola dezinfekcie, dezinsekcie a deratizácie s ťažiskom rizika uvedených nákaz.

(6) Prevoz infekčne chorých osobitnými útvarmi záchranej služby, vrátane dezinfekcie vozidiel s ťažiskom rizika uvedených nákaz.

(7) Práce pri vykonávaní dezinfekcie, dezinsekcie a deratizácie v zariadeniach, v ktorých boli ošetrovaní chorí alebo vykonávané akékoľvek ďalšie práce (laboratórne, vrátane prác so zvieratami a pod.) s výskytom uvedených nákaz.

(8) Práce rutinné a výskumné, vrátane diagnostických v mikrobiologických a imunologických laboratóriách, spracovávajúcich vzorky s výskytom uvedených nákaz a práce pri ošetrovaní laboratórnych zvierat, infikovaných niektorou z uvedených nákaz.

(9) Práce výskumné a rutinné, vrátane prác diagnostických pri nemikrobiologických vyšetrovaniach a analýzach chemic-

kých, biochemických, biofyzikálnych, hematologických, toxikologických, imunologických, histologických a iných, v laboratóriách na spracovanie biologického materiálu, príp. vrátane vyšetovania a ošetrovania laboratórnych zvierat, ak ide o vzorky z pracovísk s ťažiskom uvedených nákaz.

(10) Vyšetrovacie, prípravné a pomocné práce, vrátane manipulácie s telami mŕtvych na patologických a súdnolekárskych oddeleniach v prípadoch predchádzajúceho ochorenia niektorou z uvedených nákaz.

(11) Rutinné a výskumné práce s umelo infikovanými laboratórnymi zvieratami, infikovanými uvedenými nákazami.

(12) Práce pri likvidácii produkčných a laboratórnych zvierat infikovaných niektorou z uvedených nákaz.

(13) Manipulácia s bielizňou a jej pranie, dekontaminácia a umývanie skla v prostredí, prevádzkach a zariadeniach s ťažiskom uvedených nákaz.

(14) Práce pri profesionálnom epidemiologickom vyšetrovaní, vrátane vykonania a kontroly opatrení v ohnisku niektorej z uvedených nákaz.

(15) Experimentálne a výskumné práce so živými kmeňmi patogénnych mikroorganizmov uvedených nákaz a ich toxínmi, pri štúdiu účinnosti dezinfekčných látok pre zdravotnícku, veterinárnu a experimentálnu prácu a pri vykonávaní a kontrole dezinfekcie v zdravotníckej a veterinárnej praxi.

(16) Výroba a výskum bakteriálnych a vírusových vakcín, antigénov, suspenzií, bakteriálnych lyzátov a bakteriofágov - práce s kmeňmi, očkovanie a kultivácia všetkých druhov, izolácia kultúr, príprava toxínov a práce s nimi, priemyselné spracovanie veľkého množstva vírusov, príprava seed vírusov, očkovanie a harvesty, homogenizácia a lyofilizácia - obsluha výrobných zariadení a skúšky kvality pri výskume a výrobe vírusových a bakteriálnych vakcín a ostatných produktov.

(17) Spracovanie línií ľudských a opičích transformovaných heteroploidných buniek nádorového charakteru, práce s týmito kultúrami, príprava a udržiavanie seed vírusov.

(18) Kultivácia a s ňou spojené komplexné spracovanie ľudských buniek a ľudských nádorových buniek, infikovaných ľudskými onkogénnymi vírusmi DNA, RNA a onkogénnymi, vrátane eventuálneho prídavku onkogénnych vírusov v bunkových kultúrach.

(19) Výskumné práce spojené s využitím bunkových kultúr na kultiváciu pôvodcov vírusových ochorení centrálnej nervovej sústavy.

(20) Výroba a výskum monoklonálnych protilátok - práca s patogénnymi mikróbami a vírusmi, imunizácia zvierat, ošetrovanie infikovaných zvierat, príprava antigénov z nádorových tkanív, práca s potencionálne patogénnymi ľudskými sérami, kultivácia buniek cicavcov potencionálne obsahujúcich mikrobiálne a vírusové patogény, prípadne onkogénne vírusy.

(21) Práce so vstupnými plazmatickými materiálmi a kontrola ich kvality, izolačné a frakcionačné postupy a lyofilizácia plazmatických materiálov a ďalšie obdobné práce pri výrobe a výskume krvných derivátov na báze ľudských plazmatických materiálov.

(22) Štúdium preparátov proti spektru vírusov na tkanivových kultúrach, kuracích embryách a na zvieratách.

(23) Ošetrovanie opíc v karanténe a práca s nimi.

(24) Spracovanie orgánov opíc na primárne kultúry buniek a experimentálne a rutinné práce s týmito kultúrami.

(25) Spracovanie opičej krvi a práca s opičími krvinkami pri

sérologickom testovaní a prevádzkovej kontrole vírusových vakcín.

(26) Vyšetrovanie a ošetrovanie chorých na hemodialyzačných jednotkách intenzívnej starostlivosti, vyčlenených na infekčné komplikácie po vykonaných transplantáciách, retransplantáciách a kardiochirurgických výkonoch, vrátane odberov a spracovania materiálov na laboratórne vyšetrenie, t.j. práce spojené s priamym a stálym kontaktom s pacientmi a biologickým materiálom.

(27) Vykonávanie liečebnej telesnej výchovy na hemodialyzačných pracoviskách.

(28) Spracovanie vzoriek krvi z hemodialyzačných oddelení.

(29) Práce na špecializovaných gastroenterologických pracoviskách [diagnostické a terapeutické metódy digestívnej endoskopie, bioptické vyšetrenie zažívacieho ústrojenstva (trubic), pečene, pankreasu, funkčné vyšetrenie spojené so sondážou a odberom žalúdočného a duodeálneho obsahu, pankreasovej šťavy a stolice], vrátane črevných výplachov v kúpeľných prevádzkach.

(30) Obsluha spaľovacej pece pri likvidácii uhynutých veľkých infikovaných produkčných a pokusných zvierat (napr. koňe, hovädzí dobytok, barany).

(31) Práce zdravotníkov a veterinárnych pracovníkov pri priamom styku s infekčným materiálom a predmetmi, vrátane odpadu v asanačných ústavoch, kafilériách, veterinárnych sektorách a pod.

(32) Rozplňovanie, namrazovanie a lyofilizácia infekčných materiálov.

(33) Vyšetrovanie a ošetrovanie chorých v špecializovaných infekčných oddeleniach nemocníc a liečební na liečenie vzácných a cudzokrajných a málo známych ochorení s technicky obťažne zabezpečovateľnou ochranou pred nákazou.

(34) Prípravné, pomocné a vyšetrovacie práce v pitevniach, vrátane manipulácie s telami mŕtvych a v mikrobiologických a imunologických laboratóriách anatomických, patologickeoanatomických a súdnolekárskejších pracoviskách.

(35) Práce spojené s priamym a stálym kontaktom s telami mŕtvych.

(36) Čistenie žump, kalových nádrží a ďalších zariadení na tuhý a tekutý odpad, so vstupom do kalového priestoru, vrátane odberov vzoriek týchto materiálov na laboratórne vyšetrenie.

(37) Ničenie myší a potkanov (deratizácia) v priechodných stokách.

B. IONIZUJÚCE A INÉ ELEKTROMAGNETICKÉ ŽIARENIE

1. Rádiodiagnostické vyšetrenia predpokladajúce prítomnosť pracovníka vo vyšetrovni alebo pri röntgenovom prístroji, najmä röntgenové úkony, ktoré vyžadujú skiaskopiu.
2. Zhotovenie snímok na lôžku a na operačnej sále a iné predoperačné vyšetrenia.
3. Oprava a skúška röntgenových prístrojov počas prevádzky.
4. Práca so stimulátorom pri plánovaní rádioterapie.
5. Práca so zdrojmi žiarenia a uzavretými žiaričmi pri liečbe pomocou vnútro dutinovej, vnútro tkanivovej a povrchovej aplikácii žiaričov, vrátane prípravy žiaričov a obsluhy pacientov.
6. Základný a aplikovaný výskum, vývojové a ďalšie práce pri riadení, obsluhu a údržbe zariadení zdrojov gama žiarenia

a zariadenia korpuskulárneho, napr. reaktora nulového výkonu, urýchľovačov nabitých častíc a pod.

7. Defektoskopické merania pomocou mobilných detektoskopov.
8. Práce s uzavretými žiaričmi s aktivitou 1 mCi a viac.
9. Prevádzkové a výskumné práce s rádionuklidovými preparátmi presahujúcimi aktivitu I. a II. kategórie, t.j. s aktivitou vyžadujúcou povolenie na práce na pracovnom mieste II. a III. kategórie. Týka sa aj upratovania, umývania skla, údržby, úpravy odpadov a manipulácie s nimi na týchto pracoviskách. Výskumné a vývojové práce vrátane dozimetrickej kontroly v zariadeniach a na pracoviskách v aktívnej a neaktívnej časti kontrolovaného pásma jadrového reaktora s výkonom vyšším ako nulovým.
10. Práce s otvorenými žiaričmi na pracoviskách II. a III. kategórie.
11. Výskumné a prevádzkové práce s rádioizotopmi (rádionuklidmi) presahujúce aktivitu II. kategórie, t.j. aktivitu vyžadujúcu povolenie na práce na pracoviskách III. kategórie. Týka sa to aj upratovania, umývania skla, údržby, úpravy odpadu a manipulácie s nimi na týchto pracoviskách.
12. Čerpanie radónu a príprava radónových kúpeľov.
13. Kontrola tesnosti žiaričov, nastavovanie a opravy ožarováčov.
14. Experimentálne práce na zvieratách s rádioaktívnymi látkami (rádionuklidmi), vrátane ošetrovania zvierat.
15. Manipulácia a distribúcia rádioaktívnych látok, kontrola uzavretosti žiaričov, demontáž väčších žiaričov, zvoz rádioaktívnych odpadov a dekontaminácia zariadenia a pracovných (výrobných) priestorov pracovísk II. a III. kategórie.
16. Práce pri výrobe uzavretých žiaričov s rádiom, ameríciom, stronciom, prométiom a pod., vrátane opráv puzdier žiaričov, t.j. pri delení, dávkovaní, sušení, plnení, meraní rádioaktivity a pod.
17. Obsluha technologických zariadení pre centrálnu spracovanie pevných, kvapalných a plyných rádioaktívnych odpadov - otvorených žiaričov spaľovaním, lisovaním, separáciou, zahustením, koncentráciou a pod., s úpravou na ich konečné uloženie alebo ďalšie spracovanie.
18. Práce v centrálnych skladoch rádioaktívnych žiaričov, napr. vyberanie žiaričov z prepravných obalov, ich ukladanie do trezorov, manipulácia, balenie a príprava na expedíciu.
19. Práca pri dozore, kontrole a meraní na pracoviskách s rizikom ionizujúceho žiarenia, kde je zamestnancom priznaný príplatok za staženie a zdraviu škodlivé pracovné prostredie, a práce pri zvládnutí rádiacných nehôd na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia.

Práce s pulzovými generátormi s veľmi vysokými frekvenciami a s priemernou výkonom hustotou od 6 do 10 mW cm⁻² stredného výkonu pri osemhodinovom pracovnom čase.

20. Nastavovanie pulzových laserov a rezacích laserových jednotiek.

C. CHEMICKÉ KARCINOGENY

1. Činnosti na pracoviskách spojené s následným spracovaním vzoriek ovzdušia a biologického materiálu na pracoviskách, kde sa vyrábajú alebo spracovávajú preukázané a podozrivé chemické karcinogény pre človeka, a na pracoviskách s rizikom chemickej karcinogenity pre človeka.
2. Rutinné a výskumné práce spojené s prípravou a aplikáciou cytostatík na onkologických, príp. ďalších pracoviskách, kde chemoterapia je stálou liečebnou disciplínou, vrátane prípravy a riedenia cytostatík, ošetrovania pacientov lieče-

ných cytostatikami a manipulácia s bielizňou a exkrétni týchto pacientov, ktoré sú kontaminované biodegradačnými alebo aktivovanými bioproduktami liečby cytostatikami.

3. Kultivácia a s ňou spojené komplexné spracovanie ľudských buniek, vrátane eventuálneho prídavku chemických karcinogénov v bunkových kultúrach.
4. Podávanie látok s preukázaným karcinogénnym a mutagénym účinkom alebo látok, pri ktorých možno takýto účinok predpokladať, pokusným zvieratám, odber biologického materiálu od týchto zvierat a jeho biochemické a analyticko-chemické spracovanie na špecializovaných pracoviskách.
5. Rutinné a výskumné práce, pri ktorých sa používajú látky typu benzidín, vinylchlorid, 4-aminobifenyl, 2-naftylamín, 6-mocný chróm a pod.

D. CHEMICKÉ ŠKODLIVINY

1. Výkon bežného hygienického dozoru na pracoviskách s výskytom chemických a fyzikálnych škodlivín, zaradených do kategórie 3 a 4 podľa Pokynu č. 13/1986 Vestníka Minis-

terstva zdravotníctva SSR na vykonávanie hygienického dozoru na pracoviskách a vyhlasovanie rizikových prác.

2. Práce s vysokorizikovými chemickými škodlivinami, ktoré sú klasifikované ako zvlášť nebezpečné jedy, vykonávané v úzkom kontakte s nimi, kde výkon práce je podmienený náročnou, odbornou prípravou, individuálnou fyziologickou a psychologickou spôsobilosťou a vysokými požiadavkami na dôsledné dodržiavanie zásad hygieny a bezpečnosti práce.

E. FYZIKÁLNE VPLYVY

1. Práce v pretlakových (hyperbarických) komorách.
2. Opracovávanie zubných náhrad z tvrdého materiálu spojené s veľkým tlakom a prítlakom jednej ruky na náradie a s protitlakom druhej ruky zvierajúcej pevne opracovávanú náhradu, presahujúce 20 % pracovnej smeny, na ktoré nadvädzujú ďalšie práce spojené s preťažovaním horných končatín tak, že celková doba práce spojená s preťažovaním malých svalových skupín ruky presahuje 50 % pracovného času.
3. Práce pilotov a posádok vrtuľníkov.

Vydavateľ: Federálny ministerstvo vnútra - **Redakce:** Nad štolou 3, poštovní schránka 21/SB, 170 34 Praha 7 - Holešovice, telefon (02) 37 69 71 a 37 88 77, telefax (02) 37 88 77 - **Administrace:** SEVT, s. p., Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon (02) 53 38 41-9, telefax (02) 53 10 14, 53 00 26, telex 123518 - Vychází podle potřeby - **Roční zálohované předplatné činí 540,- Kčs** a je stanoveno za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku - **Účet pro předplatné:** Komerční banka Praha 1, účet č. 19-706-011 - Novinová sazba povolena poštou Praha 07, číslo 313348 BE 55 - **Tisk:** Tiskárna federálního ministerstva vnútra - Dohledací pošta Praha 07.

Distribuce předplatitelům: SEVT, s. p., Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 38 41-9, telefax 53 10 14, 53 00 26, telex 123518 - Požadavky na zrušení odběru a změnu počtu výtisků pro nadcházející ročník je třeba uplatnit do 15. 11. kalendářního roku, pokud žádný požadavek neuplatníte, zůstává odběr v nezměněném stavu i pro nadcházející ročník. Změny adres se provádějí do 15 dnů. V písemném styku vždy uvádějte číslo vyúčtování - Požadavky na nové předplatné budou vyřízeny do 15 dnů a dodávky budou zahájeny od nejbližší částky po tomto datu - Reklamacie je třeba uplatnit písemně do 15 dnů od data rozeslání - Jednotlivé částky lze na objednávku obdržet v odbytovém středisku SEVT, Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 38 41 až 9, za hotové v prodejnách SEVT: Praha 2, Bruselská 2, telefon (02) 25 84 93 - Brno, Česká 14, telefon (05) 265 72 - Karlovy Vary, Sokolovská 53, telefon (017) 268 95, v prodejnách knihkupectví: Olomouc, nám. Míru 5, Ostrava, Výškovická ul., obchodní pavilony - Ostrava, Holarova 14 - Nový Jičín, 28. října 10 - Plzeň, Admína, spol. s r. o., Škroupova 18.